

Kooperatifin alacağına karşılık herhangi bir ilde kain, herhangi bir gayrimenkul alması halinde vergi muafiyetinin devam edip etmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.26.15.01-KVK-49-2-9-73
Tarih	19.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ESKİŞEHİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.26.15.01-KVK-49-2-9-73

19/08/2011

Konu : Kooperatifin alacağına karşılık herhangi bir ilde kain, herhangi bir gayrimenkul alması halinde vergi muafiyetinin devam edip etmeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, müvekkil kooperatifin yasa gereği vergi muafiyetine sahip olduğu, ekonomik krizle birlikte bir kısım alacaklarını tahsil etmekte güçlük çektiği, bazı borçluların borçlarına karşılık Eskişehir ili veya başka illerde gayrimenkul vermeyi taahhüt ettikleri belirterek kooperatifin alacağına karşılık herhangi bir ilde kain, herhangi bir gayrimenkul (arsa, daire vs.) alması halinde vergi muafiyetinin devam edip etmeyeceğine ilişkin Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde kooperatifler kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi ile, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri dışında kalan kooperatifler belirli şartlarla kurumlar vergisinden muaf tutulmuştur.

Diğer taraftan, 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "4.13.1." başlıklı bölümünde, "Kooperatiflerin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmeleri için ana sözleşmelerinde;

- Sermaye üzerinden kazanç dağıtılmamasına,
- Yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesine,
- Yedek akçelerin ortaklara dağıtılmamasına,
- Sadece ortaklar ile iş görülmesine

dair hükümlerin bulunması ve bu kayıt ve şartlara fiilen uyulması gerekmektedir.

Bu şartlara ana sözleşmelerinde yer vermeyen ya da yer vermekle beraber bu şartlara fiiliyatta uymayan kooperatifler, muafiyet hükmünden yararlanamayacaktır." açıklamasında bulunulmuştur.

Aynı tebliğin, "4.13.1.4." "Sadece ortaklarla iş görülmesi" başlıklı bölümünde ise; "Kooperatifler ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarının ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarının sağlanıp korunmasını amaçladıkları için faaliyetin normal olarak sadece ortaklarla sınırlı olması gerekmektedir. Bu nedenle, bir kooperatifin kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanabilmesi için ana sözleşmesinde sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin hüküm bulunması ve fiilen de bu hükme uyulması gerekmektedir.

Ortak dışı işlemler, sadece ortak olmayanlarla yapılan işlemleri değil, ortaklarla kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda yapılan işlemleri de kapsamaktadır." ifadelerine yer verilmiştir.

Aynı Tebliğin "4.13.1.4.1." "Üretim kooperatiflerinde ortak dışı işlemler" başlıklı alt bölümünde de, "Üretim kooperatiflerinin, ortaklarından aldığı ürünleri, niteliğinde herhangi bir değişiklik yapmadan üçüncü kişilere satmaları ortak dışı işlem sayılmamaktadır. Ortaklardan alınan ürünlerin bir takım işlemlerden geçirildikten sonra niteliği değiştirilmiş olarak üçüncü kişilere satılması ise ortak dışı işlem sayılmaktadır." açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, müvekkil kooperatifin ortaklarının üretim kooperatife sattığı ürünlerin kooperatifçe üçüncü şahıslara satılması ortak dışı işlem olarak değerlendirilmemektedir. Müvekkil kooperatifin üçüncü şahıslardan tahsil edemediği satılan ürünlere ilişkin alacağını kurtarmak amacıyla herhangi bir ilde kain herhangi bir gayrimenkulü kooperatifin kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek ve bu amaçlarına uygun olarak kullanmak üzere alması halinde kurumlar vergisi mükellefiyeti doğmayacaktır. Ancak, kooperatifin söz konusu gayrimenkulü gerek ortaklarına gerekse üçüncü kişilere satması halinde, bahse konu satış işlemi ortak dışı işlem olarak değerlendirileceğinden, satış işleminin yapıldığı tarihten itibaren kooperatifin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026